UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Xv. notat de te[m]pore q[uo] sacri canones libriq[ue] [et] [con]cilia celebrata fueru[n]t, [et] q[ue] opuscula sunt admitte[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

a ℂ Tēporū. vt.j.q.vij.qđ pro remedio.ꝛ.lxxxj. diſtin. pbr.ꝛ.xxxiiij.diſt.fraternitatis.

b ℂ Etatum. Ut.j.xxxij.q.ij.in adoleſcētia.‡ ꝛ.lxxxvj. diſt.tanta.

c ℂ Conſideratione.j.xxix.diſt.ſciendum.

d ℂ Uel dubia.

Extra de ſpōſa. iuuenis.

Q Uoniam de iure. ℂ Hec diſ.diuidit in duas partes. Jn prima queritur ꝛ probat ex quo tēpore habuerunt cōcilia ortū. Scđa ibi, quintum vero.

ℂ Caſus. Supra de naturali iure, conſuetudine ꝛ cōſtitutiōe dixit gratian⁹ inter iſta differentiā aſſignando. Jn hac ſcđo diſ. reuertit ad cōſtitutiones eccleſiaſticas: ꝛ earꝫ originem ꝛ authoritatē breuiter oſtendit.

e ℂ Quoniam de iure naturali. Hacten⁹ tractauit magiſter đ naturali ‡ iure. hic incipit tractare de iure canonico. aſſignat itaqꝫ rationem ꝛ originē ipſius : ꝛ oſtendit que opuſcula recipiātur ab eccleſia, et que non.

C Anones. ℂ Caſ⁹. Hoc ca. diuidit in tres partes. Jn prima oſtēditur ꝙ a tempore cōſtantini canones gñaliuꝫ cōciliorū inceperūt. Jn ſcđa ibi, Jnter cetera: dicitur ꝙ ſub quatuor imperatoribus ſunt quatuor ꝯcilia vniuerſalia celebrata, ſcilicet ſub cōſtātino Theodoſio ſeniore: Theodoſio iuniore : et Martiano. et oſtēditur qđ in eis fuerit reprobatum: ꝛ ꝙ iſta quatuor concilia ꝛ his ſimilia debent inuiolata ſeruari. Jn tertia ibi, Synodus: ponit etymologias iſtoꝝ nominū, ſcꝫ ſynodus, conciliū, ꝛ cetus.

f ℂ Conſtantini.j.xvj.diſt. Jſidorus. cōtra. ibi dicitur ꝙ a tpe Clementis fuerunt celebrata cōcilia. Rñ. ꝙ ante fuerunt celebrata, ſed non ita generaliter: ‡ et ita hoc verbum generaliter ſoluit contrarium.

g ℂ Apoſtolos. Apoſtoli em̄ fecerunt primū ſymbolū ſcꝫ Credo in deū patrē. ſed nicena ſynodus fecit, Credo in vnum deum. ‡ et đr a ſyn, qđ eſt con: ꝛ bolos quod eſt morſellus : q: quilibet apl'orum de ſuo morſello aliquid appoſuit.

‡ Hoc ca. loqꝉ de iuuene niſi etate: ſꝫ ſequens ꝯcor. loquiꝉ de ſenili. ad hoc xxvj.q. vij. tpa et cap. hoc ſit.

‡ Sub. ei⁹ diuiſiones et differētias ad cetera iura m'tiplices aſſignans vt cōpetēti⁹ ad tractādū đ iure canonico deſcenderet nūc ad ꝛc. Hug.

‡ ꝙ đr lra gñali: innuit ſolutionē Hug. Lau. ꝛ Archi.

ceſſitate tempoꝝ [a], aut ꝑ conſideratione etatū [b] oportet tēperari: illa cōſideratione [c] ſemper ſeruata, vt in his que vel dubia [d] fuerint aut obſcura: id nouerimus ſequēdum qđ nec preceptis euangelicis contrarium, nec decretis ſanctoꝝ patrum inueniatur aduerſum.

ℂ Diſtinctio.xv.

Q Uoniā [e] de iure naturali, et conſtitutione vel conſuetudine hacten⁹ diſſeruim⁹ differentiaꝫ que ab inuicē diſcernunꝉ aſſignantes: nūc ad eccl'iaſticas cōſtitutiones ſtilum vertam⁹: earum originē et authoritatē ꝑut ex libris ſctōꝝ patrū colligere poſſum⁹, breuiter aſſignātes.

ℂ Quo tēpore ceperūt canones generaliū conciliorum.

C Anones generaliū cōciliorū (vt Jſido. ait in lib.vj. ety.ca.xviij.) a tēporib⁹ Conſtantini [f] ceperūt. Jn precedentib⁹ nāqꝫ annis perſecutione feruēte docendarū plebiū minime dabatur facultas. Jnde chriſtianitas i diuerſas hereſes ſciſſa eſt : quia nō erat epis licētia cōueniēdi in vnum niſi tēpore ſupradicti iperatoris, Jpſe em̄ dedit facultatem chriſtianis libere congregari. ſub hoc etiā ſancti patres in cōcilio Niceno de omni vrbe terrarum conuenientes, iuxta fidem euangelicam et apoſtolicam ſecūdum poſt apoſtolos [g] ſymbolum tradiderūt. ℂ Jnter cetera autem concilia quatuor ſunt venerabiles ſynodi que totam principaliter fidem complectuntur, quaſi quatuor euāgelia, vel totidem paradiſi flumina. H arū prior nicena ſynod⁹.cccxviij. [h] epoꝝ ſub Cōſtātino Auguſto iperatore ꝑacta eſt: in qua arriane ꝑfidie cōdēnata eſt blaſphemia: quā de inequalitate [i] ſancte trinitatis idē arri⁹ aſſerebat. cōſubſtātialē em̄ deo pri dei filiuꝫ eadē ſctā ſynod⁹ ꝑ ſymbolū diffiniuit. S cđa ſynod⁹ numero.cl. patrū ſub theodoſio ſeniore in cōſtantinopoli [k] cōgregata eſt: que macedoniū [l] ſpiritum ſctm̄ eſſe deū negantē condēnans, conſubſtantialē pri ꝛ filio ſpm̄ ſctm̄ demonſtrauit, dans ſymboli formā quā tota [m] grecorū ꝛ latinorū confeſſio in eccleſijs ꝑdicat. T ertia ſynod⁹ epheſina prima [n].cc.eporum ſub iuniore theodoſio auguſto edita eſt: q̄ neſtoriū duas perſonas [o] aſſerentē in xp̄o, iuſto anathemate cōdēnauit: oſtēdens manere in chriſto duas naturas, ꝛ vnā [p] dn̄i noſtri ieſu chriſti ꝑſonā. Q uarta ſynodus calcedoñ. que ſexcentorū.xxx. ſacerdotum ſub Martiano principe habita eſt: in qua euticē [q] Conſtantinopolitanum abbatem verbi dei ꝛ carnis vnā naturam pronunciantem, ꝛ eiuſdem Dioſcorum defenſorem [r] quondam Alexandrinū epm̄,

h ℂ Cccxviij. Alibi dicit de. ccc. epiſcopis : vt.x. q̄ſt.j. hāc. Sꝫ dic ꝙ minor numerus non excludit maiorem ff.de in lit.iurā.cuꝫ furti.

i ℂ Quaꝫ đ: inequalitate. Dicebat em̄ patrē maiorē filio, et filium maiorē ſpū ſancto xxiiij.q.iij. quidaꝫ. ver. arriani. Hug.

k ℂ Jn ꝯſtātinopoli.j.cap.ſicut.

l ℂ Macedoniū. Qui dixit ſpirituꝫ ſanctuꝫ ſeruū pris et filij: vt.j.q.j.eos q̄.xxiiij.q.vj.qdaꝫ. ver. macedoniani.

m ℂ Quam tota. Hoc non haben⁹ q: non haben⁹ niſi apl'orum ꝛ niceniꝫ et athanaſij. Quicunqꝫ vult.

n ℂ Prima. Hoc dicit ad differentiā ſcđe, q̄ fuit reprobata : vt.j.xvj. diſ. quoniam ſancte.

o ℂ Perſonas. Uerbi ꝛ hominis.

p ℂ Unam. Una eſt perſona: ſꝫ habet duas naturas ſcilicet diuinam et humanā.j.c. ſicut. ver. quintum.

q ℂ Euticē. Qui poſt reſurrectionē chriſtuꝫ habere vnam naturam dixit: ſcilicet diuinaꝫ xvj.diſ. ſexta. ver. quarta.

r ℂ Defenſoreꝫ. Peccabat ergo iſte ex quo erat defenſor hereticorū: vt. xxiiij.q.j.c.j. et q.iij. qui aliorum. et extra de hereti. vergentis. ‡ ſicut dicit lex de latrone C.de his qui la.oc.l.j. Sed contra.xxj.diſtin. intantum. et.xxiiij.q.ij.ſane profertur. verſi.item Romanorum. ibi enim dicitur ꝙ dioſcorus non peccauit in fide: ſed expone non peccauit in fide : id eſt non peccauit in fide tantum : q̄ in hoc peccauit ꝙ auſus fuit papam Leonem

Syno d⁹ qđ eſt. Concilium vñ dicit.

Cilia.

Cet⁹.

Cōuētus.

et ipſum rurſus Neſtorium epiſcopum cum reliquis hereticis vna patrum ſententia predamnauit: predicans eandem ſancta ſynodus chriſtum deum ſic natum de virgine, vt in eo ſubſtantiam et diuine et humane cõfiteamur nature. Hę ſunt quatuor ſynodi principales fidei[a] naturam pleniſſime predicantes. Sed et ſi qua ſunt alia concilia que ſancti patres ſpiritu dei pleni ſanxerũt poſt iſtorum quatuor authoritates, omni maneãt ſtabilita vigore: quorum geſta in hoc opere[b] cõdita cõtinentur. ¶ Synodus autem ex greco interpretatur comitatus vel cetus. Concilij vero nomen tractum eſt ex more Romano. Tempore enim quo agebantur cauſe, conueniebant omnes in vnũ, et communi intentione tractabant. Unde et concilium a communi intentione dictum eſt quaſi conſidiũ, d in l literã tranſeunte. vel concilium dictũ eſt a communi intẽtione, eo ꝙ in vnum dirigant omnem mentis obtuitum. Cilia etenim oculorum ſunt. vnde qui ſibimet diſſentiunt, non agunt concilium: quia non conſentiunt in vnum. Cetus vero conuẽtus eſt vel congregatio: a coeundo: id eſt a cõueniẽdo in vnũ. Hinc etiã conuentus eſt nuncupatus, eo ꝙ ibi omnes conueniunt in vnũ. Sicut a conuentu cetus dicitur: ſic ⁊ concilium a ſocietate multorũ in vnum appellatur.

De quatuor quoq; concilijs ſcribit beatus Gregorius ita dicens.

¶ De authoritate quatuor conciliorum.

Sicut ſancti euangelij quatuor libros, ſic quatuor concilia ſuſcipere et venerari me fateor. Nicenum ſcilicet in quo peruerſum Arrij dogma deſtruitur. Conſtantinopolitanum quoq; in quo Eunomij et Macedonij error conuincitur. Epheſinum etiam primum, in quo Neſtorij impietas iudicatur. Calcedonenſe vero, in quo Euticetis ⁊ Dioſcori prauitas eſt reprobata. Hec tota deuotione amplector, ⁊ integerrima approbatione cuſtodio: quia in his velut in quadrato lapide ſancte fidei ſtructura conſurgit: et cuiuſlibet vite cõmunis atq; actionis norma conſiſtit. Quintum vero concilium veneror, in quo epiſtola que Ibe dicitur[c], erroris plena, reprobatur: in quo Theodorus perſonam mediatoris[d] dei et hominum in duabus ſubſtantijs[e] ſeparãs, ad impietatis perfidiam cecidiſſe conuincitur: et in quo ſcripta Theodori, per que beati Cyrilli fides reprehenditur, auſu dementie prolata refutantur. Cunctas vero quas prefata veneranda concilia perſonas reſpuunt, reſpuo. que venerantur, amplector: quia dum vniuerſali ſunt conſtituta conſenſu, ſe et non illa deſtruit quiſquis preſumit[f] abſoluere quos ligant, aut religare quos abſoluunt.

De eiſdem etiam ſcribit Gelaſius papa dicens.

¶ Que concilia ſancta Romana eccleſia ſuſcipiat.

Sancta Romana eccleſia poſt illas veteris teſtamenti et noui ſcripturas, quas regulariter ſuſcipimus, etiam has ſuſcipi non prohibet. Sanctam ſynodum Nicenam. cccxviij. patrum mediante Conſtantino maximo augu. in qua Arrius hereticus condemnatus eſt. Sanctam ſynodum Conſtantin. mediante Theodoſio ſeniore auguſto: in qua Macedonius hereticus debitam damnationem excepit. Sanctã ſynodum Epheſinam primam, in qua Neſtorius damnatus eſt cõſenſu beati pape Celeſtini, mediante Cyrillo Alexãdrine ſedis antiſtite, et Arcadio epiſcopo ab Italia deſtinato. Sanctã ſynodũ Calcedonenſem mediante Martiano auguſto: ⁊ Anatolio Conſtantinopolitano epõ: in qua Neſtoriana ⁊ Euticiana hereſis ſimul cum Dioſcoro eiuſq; cõplicibus dãnate ſunt. Sed et ſi qua ſunt concilia a ſanctis patribus hactenus inſtituta poſt iſtorũ quatuor authoritatẽ, etiam

excõmunicare. xxj. diſt. in tantum.
a ¶ Fidei. Articulos.
b ¶ In hoc opere. Iſidori: ne ſit cõtra. xix. diſtinc. ſi romanorum. verſi. preſertim.

Sicut ſcti euãgelij.
¶ Caſus. In prima parte huiꝰ ca. dicit Grego. ꝙ ita vult ſeruare quatuor concilia ſicut quatuor euãgelij libros: ⁊ oſtẽdit in vtroq; illorũ quid fuit reprobatum. In ſecunda parte q̃ incipit ibi: quintum. dicit Gregorius ꝙ quintũ conciliũ vult venerari. in quo tria ſunt reprobata. ſ. epl'a erroris plena que ibe dicebat. et opinio Theodori, qui pſonã chr̃i mediatoris dei ⁊ hoĩm in duabꝰ ſubſtantijs ſeparabat. i. perſonis: dicens chriſtũ duas habere pſonas. ⁊ ſcripta theodori, qui vitã beati cyrilli et fidẽ reprehẽdebat. ⁊ qui ſupradicta concilia nõ obſeruat, ſe ipſum deſtruit.
c ¶ Ibe dr. ab inuentore.
d ¶ Mediatoris. id eſt chriſti. Jo.
e ¶ Subſtãtijs. id eſt perſonis.
f ¶ Preſumit. videt ergo ꝙ papa nõ poſſit deſtruere ſtatuta concilij quia orbis maior eſt vrbe. xciij. diſt. legimus. circa medium. vnde requirit papa ꝯſenſum cõcilij. xix. diſtinct. anaſtaſius. Arg. cõtra. xvij. diſtinc. §. hinc etiam. et extra de elect. ſignificaſti. vbi dicitur ꝙ conciliũ non poteſt pape legem imponere. ⁊. xxxv. q. ix. veniam. Sed intellige quod hic dicitur, circa articulos fidei. xxv. q. j. ſunt quidam.

Sancta Romana eccl'ia.
¶ Caſus. In hoc ca. ponuntur fere eadem que dicta ſunt in illo cap. canones. ⁊ in cap. ſicut. Dicit enĩ Gelaſius ꝙ ſupradicta quatuor concilia vult venerari: et ſi qua alia fuerunt a ſanctis patribus inſtituta: ⁊ oſtendit que opuſcula ſanctorũ patrum in eccleſia recipiantur.

Synodus quid eſt.
Concilium vñ dicitur.
Cilia.
Cetus.
Conuẽtus.

cuſtodienda et recipienda mandamus et decernimus. Iam nunc ſubijciendum eſt de opuſculis ſanctorum patrum que in eccleſia catholica recipiuntur. ¶ Opuſcula beati Cypriani martyris et Carthagineñ. ep̄i. Item opuſcula beati Athanaſij Alexandrini epiſcopi. Itē opuſcula beati Gregorij nazianzeñ. ep̄i. Item opuſcula bt̄i Baſilij cappadoceñ. ep̄i. Item opuſcula beati Joannis cōſtāti. ep̄i. Item opuſcula bt̄i Hilarij pictauieñ. ep̄i. Item opuſcula bt̄i Auguſtini hipponeñ. ep̄i. Item opuſcula bt̄i Ambroſij mediolaneñ. ep̄i. Item opuſcula beati Hieronymi pb̄ri. Item opuſcula beati Proſperi viri religioſiſſimi. Item epiſtolā beati Leonis pape ad flauianum ep̄m cōſtanti. deſtinatam: cuius textum aut vnum iota ſi quiſꝗ̄ idiota diſputauerit, ⁊ nō eam in oībus venerabiliter acceperit, anathema ſit. Item opuſcula atꝗ̄ tractatus omniū patrū orthodoxorū q̄ in nullo a ſancte Romane eccleſie conſortio deuiauerūt, nec ab eius fideli predicatione ſeiūcti ſunt: ſed cōionis ipſius gratia dei vſꝗ̄ ad vltimū diem vite ſue participes fuerunt, legenda decernimus. Item decretales epiſtole quas beatiſſimi pape diuerſis tp̄ib⁹ ab vrbe Romana pro diuerſorum patrum cōſultatione dederunt, venerabiliter ſuſcipiende ſunt. Item geſta ſanctorum martyꝝ qui multiplicib⁹ tormentoꝝ cruciatibus ⁊ mirabilibus cōfeſſionū triumphis irradiāt. Quis ita eſſe catholicorum dubitet, ⁊ maiora eos in agonibus fuiſſe ꝑpeſſos: nec ſuis virib⁹, ſed dei gratia ⁊ adiutorio vniuerſa toleraſſe? Sed ideo ſcḋm authoritatē antiquam vel conſuetudinem ſingulari cautela in ſancta Romana eccleſia nō legunť: q̄r eoꝝ q̄ ſcripſere noīa penitus ignoranť: ⁊ ab infidelib⁹ aut dictis ſuperflua, aut min⁹ apta q̄ꝫ rei ordo fuerit, ſcripta eſſe putantur: ſicut cuiuſdam Quirici et Julite matris eius: ſicut Georgij aliorūꝗ̄ paſſiones hmōi que ab hereticis probantur conſcripte: propter quod (vt dictum eſt) ne vel leuius ſubſannādi oriretur occaſio, in ſancta Romana eccleſia non leguntur. Nos tñ cum predicta eccleſia oēs martyres et eorum glorioſos agones qui deo magis q̄ꝫ hoībus noti ſunt, omni deuotiōe veneremur. Item vitas patrum: Antonij, Pauli, Hilarionis, et omniū eremitarū, quas tamen vir beatiſſimus ſcripſit Hieronymus, cū omni honore ſuſcipimus. Item actus beati Syluestri ap̄lice ſedis preſulis: licet eius q̄ ſcripſit nomen ignoremus: a multis tñ in vrbe Romana catholicis legi cognouimus: et pro antiquo vſu multe hoc imitantur eccleſie. Item ſcripta de inuentione ſancte Crucis dñice: et alia ſcripta de inuētione capitis beati Joannis baptiſte: nouelle quidem reuelationes ſunt: et nonnulli eas catholici legunt: ſed cum hec ad catholicoꝝ manus peruenerint, beati Pauli apoſtoli ſentētia precedat. Omnia probate: quod bonū eſt tenete. Item Ruffinus vir religioſus plurimos eccleſiaſtici operis edidit libros: nonnullas etiam ſcripturas interpretatus eſt. Sed quoniā beatus Hieronymus in aliquibus eum de arbitrij libertate notauit: illa ſentimus que beatum Hieronymū predictum ſentire cognoſcimus: ⁊ nō ſolū de Ruffino, ſed etiam de vniuerſis quos vir ſepius memorat⁹ zelo dei et fidei religione reprehendit. Item Origenis nonnulla opuſcula que vir beatus Hieronymus non repudiat, legēda ſuſcipimus. reliqua autem omnia cum authore ſuo dicimus eſſe renuenda. Itē chronicam Euſebij Ceſarieñ. atꝗ̄ eiuſdem hiſtorie eccleſiaſtice libros, quāuis in primo narrationis ſue libro tepuerit, ⁊ in laudibus atꝗ̄ excuſatione Origenis ſchiſmatici vnum cōſcripſit librum: propter rerum tamen ſingularem notitiam que ad inſtructionem pertinet, vſquequaꝗ̄ nō dicimus renuendos. Item Oroſium virum eruditiſſimum collaudamus: quia valde neceſſaria aduerſus paganorum calumnias ordinauit: miraꝗ̄ breuitate contexuit. Item venerabilis viri Sedulij paſchale opus quod heroicis deſcripſit verſibus, inſigni laude proferimus. Item Vincētij nihilominus laborioſum opus nō ſpernimus, ſed imitamur. Ceterum que ab hereticis conſcripta vel predicta ſunt, nullatenus recipit catholica et apoſtolica eccleſia Romana. Quibus et pauca que ad memoriam venerunt, et catholicis vitanda ſunt, decreuimus eſſe ſubdēda. In primis Ariminenſem ſynodum a Conſtantino ceſare Conſtantini filio congregatam mediante Tauro prefecto: extūc ⁊ in eternum confitemur eſſe damnatam. Item itinerariuꝫ nomine Petri apoſtoli, quod appellať ſancti Clementis lib. viij. apocry. Actus nomine Andree apoſtoli apocryphus. Actus nomine Philippi apocryphus. Actus nomine Petri apoſtoli apocryphus. Actus nomine Thome apoſtoli apocryphus. Euāgelia Thaddei nomine apocrypha. Euangelia nomine Thome apoſtoli quib⁹ Manichei vtuntur, apocrypha. Euangelia nomine Barnabe apoſtoli apocrypha. Euangelia nomine Bartholomei apoſtoli apocrypha. Euangelia nomine Andree apoſtoli apocrypha. Euāgelia que falſauit Lucianus, apocrypha. Euangelia que falſauit Hyrcius apocrypha. Liber de infātia ſaluatoris, apocryphus. Liber de natiuitate ſaluatoris, ⁊ de ſancta maria, ⁊ de obſtetrice

Hyrcianus

ſaluatoris, apocryphus. Liber qui appellat̃ pa-
ſtoris, apocry. Libri oẽs quos fecit Leticius di-
ſcipulus diaboli, apocryphi. Liber qui appella-
tur fundamentum, apocryphus. Liber qui ap-
pellatur theſaurus apocryph9. Liber q̃ appella
tur de filiabus Ade vel Geneſis, apocryphus.
Liber qui appellat̃ pentametrũ de xp̃o Uergilia
nis compaginatum verſib9, apocryphus. Liber
qui appellat̃ actus Tecle ꝛ Pauli, apocryphus.
Liber qui appellat̃ lepotius, apocryph9. Liber
prouerbiorum ab hereticis tranſcriptus, ꝛ ſancti
Sixti nomine ſignatus, apocryphus. Reuelatio
que appellatur Pauli, apocrypha. Reuelatio q̃
appellatur Thome, apocrypha. Reuelatio que
appellatur Stephani apocrypha. Liber qui ap-
pellatur tranſitus ſancte Marie, apocryphus.
Liber qui appellatur penitentia Ade, apocry-
phus. Liber qui appellatur Diogenes nomine
gigantis qui poſt diluuium cum dracone ab he-
reticis pugnaſſe perhibetur, apocryphus. Li-
ber qui appellatur teſtamentum Job (alias eſt
Jacob) apocryphus. Liber qui appellatur de
penitentia Origenis, apocryphus. Liber de pe-
nitentia Cypriani, apocryphus. Liber qui ap-
pellatur Jamne et Mambre, apocryphus. Li-
ber qui appellatur ſors Apoſtolorum, apocry-
phus. Liber Luſane, apocryphus. Liber cano
num apoſtolorum, apocryphus. Liber phyſolo
gus ab hereticis conſcriptus, ſed beati Ambro-
ſij nomine preſignatus, apocryphus. Hiſtoria
Euſebij Pamphili apocrypha. Opuſcula Ter-
tulliani ſiue Aphricani, apocrypha. Opuſcula
Jouiniani ꝛ Galli, apocrypha. Opuſcula Mon
tani et Priſcille et Maximille, apocrypha. O-
mnia opuſcula Fauſti Manichei, apocrypha.
Opuſcula alterius Clementis Alexandrini, a-
pocrypha. Opuſcula Caſſiani preſbyteri Gal-
liarum, apocrypha. Opuſcula Pictauien. Ui-
ctoris, apocrypha. Opuſcula Fauſtini Regiñ.
Galliarum, apocrypha. Opuſcula Frumenti-
ci, apocrypha. Epiſtola Jeſu ad Abagarum, a-
pocrypha. Paſſio Gregorij, apocrypha. Paſ-
ſio Quirici (al's cyrici) ꝛ Julite, apocrypha. Scri
ptura que appellatur Salomonis contradictio,
apocrypha. Philateria omnia que non ab ange
lo, vt illi confingunt, ſed magis a demone cõſcri-
pta ſunt apocrypha.

¶ Hec et his ſimilia que Simon magus, Ni-
(Che rith9.) colaus, Teruidus, Marcion, Baſillides, E-
bion, Paulus etiam Samoſatenus, ꝛ Bonoſi9,
qui ſimili errore defecerunt. Montanus quoq̧
cum ſuis obſceniſſimis ſequacibus. Apollinaris,
Ualentinus ſiue Manicheus, Fauſtus, Sabel-
lius, Arrius, Macedonius, Eunomius, No-
uatius, Sebacius, Calixtus, Donatus, et Eu-
ſtachius, Jubianus, Pelagius, Julianus, ꝛ
Latien. Celeſtinus, et Maximianus, Priſcilia-
nus ab Hiſpania, Lapedius, Dioſcorus, Eu-
ticius. Petrus et alius Petrus, ex quibus vnus
Alexandriam, alius Antiochiam maculauit.
Achatius conſtantino. cum conſortibus ſuis,
necnon et omnes hereſes quas ipſi eorumq̧ di-
ſcipuli ſiue ſchiſmatici docuerunt vel conſcripſe
runt, quorum nomina minime retinemus: non
ſolum repudiata, verumetiam ab omni Roma-
na eccleſia eliminata, atq̧ cum ſuis authoribus
authorumq̧ ſequacibus ſub anathematis in-
diſſolubili vinculo in eternum confitemur eſſe
damnata.

¶ Ceterum qui libri in eccleſiaſticis officijs per
anni circulum a nonnullis legantur (q̄ ritum il-
lum apoſtolica non reprobat, ſed ſequitur eccle-
ſia) pro fidelium edificatione annotandum cen-
ſuimus. Quidam q̄ in ſeptuageſima ponunt
Pentatheucum vſq̧ in vndecimum diem ante
paſcha. A decimoquinto die ante paſcha po-
nunt Hieremiam vſq̧ in cenam domini. In ce-
na domini legunt tres lectiones de lamentatio- Thre
nibus Hieremie. Quomodo ſedet ſola ciuitas no. j. a.
plena populo ꝛc. et tres lectiones de tractatu j. cor.
Auguſtini in Pſalmo quinquageſimo quarto. xj. d.
Exaudi domine deprecationem meam: et ne de Luce
ſpexeris. et tres de Apoſtolo, vbi ait in epiſto- xxij. b.
la ad Corinthios. Conuenientibus vobis in j. cor.
vnu3. Secunda lectio ſic incipit: Similiter poſt- x. a.
q̄ cenauit. Tertia de ſpiritualibus: Nolo vos
ignorare fratres. In paraſceue tres lectiones
de lamentationibus Hieremie: tres de tracta-
tu ſancti Auguſtini in Pſalmo: Exaudi deus
deprecationem meam. et tres de apoſtolo vbi
ait in epiſtola ad Hebreos. Feſtinemus ingre- Heb.
di ꝛc. Secunda lectio. Omnis namq̧ ponti- iiij. c.
fex. Tertia lectio. De quo nobis eſt grandis ſer-
mo. In ſabbato ſancto tres lectiones de lamen-
tationibus Hieremie prophete: et tres de tra-
ctatu ſancti Auguſtini in ſexageſimo tertio
Pſalmo: Exaudi deus orationem meam cum
tribulor. et tres de Apoſtolo: vt ait in epiſtola
ad Hebreos, vbi ait: Chriſtus aſſiſtens ponti- Heb.
fex futurorum bonorum. Secunda lectio: Ubi ix. c.
enim teſtamentum. Tertia lectio. Umbra3 enim
habet lex futurorum bonorum. In Paſcha do-
mini Homiliam ad ipſum diem pertinentem.
Infra hebdomadam, homilias. In octauis
paſche ponunt Apocalypſim, et actus Apo-
ſtolorum, et epiſtolas Canonicas vſq̧ in Octa-

Adde ꝙ oia q̄ hodie ſpurciſſimi luteriſte tenēt apocrypha pu ta machabeos. epi. pauli ad hebre. ſūt a mre orthodoxa eccl'ia approbata.

¶ Additio. Apocryphum dicitur occultum ⁊ ſecretum: ab apo, quod eſt de: ⁊ cryſis, quod eſt ſecretum. inde liber dicitur apocryphus: id eſt occultus ⁊ ſecretus: ſcilz cuius author ignoratur: non tamen ab eccleſia recipitur ſed reprobatur. q. d. non in eccleſia, ſed remote et ſecrete ab eccleſia eſt legēdus ſm hugo. Unde dic apocrypha grece latine ſecreta. Et qꝛ in cameris ſolent virgines abſcondi, et ſecrete morari ſcdm Jo. de ſan. inde eſt ꝙ virgo in hebreo alma, in greco apocrypha, latine dicitur ſecreta.

A Poſtolorū. hec diſt. diuidit in duas partes. Secunda ibi, Soluta eſt.

¶ Caſus. In hac xvj. diſtin. oſtendit Gratianus canones apoſtolorū eſſe recipiendos. pzimo tū ponit quandam contrarietatem de canonibus apoſtolorum: primo de non recipiēdis: ⁊ poſtea de recipiendis: et eam ſoluit.

Eſaie ix. a.

a ¶ Apoſtolorū. hic intitulat. xvj. diſtin. in qua probat ꝙ canones apoſtolorū ſunt recipiendi: poſtea oſtendit quo tempore ⁊ quo reſidente in papatu vel imperio quodlibz conciliū eſt celebratū. Et nota ꝙ Gratianus ponit quandā contrarietatem de canonibus apoſtolorum, et eam non ſoluit. probat enim authoritate Iſidori ꝙ canones apoſtolorum non ſunt recipiēdi: qꝛ ſunt apocryphi. poſtea probat authoritate zepherini et Leonis ꝙ ſunt recipiendi, ⁊ nō ſunt apocryphi. Solu. breuis eſt, quia illi canones ſunt recipiendi qui a veris apoſtolis ſunt editi: ſed illi non qui a pſeudo apoſtolis ſunt editi. ſupra proxi. diſtin. verſi. item geſta.

Eſaie lv. a.

Eſaie lx. a.

Canones q̄rū apoſtolorū ſūt recipiēdi.

nam Pentecoſtes. In octaua Pentecoſtes ponunt Librum Regum et Paralipomenon vſqꝫ in calendis Auguſti. In dominica prima menſis Auguſti ponunt Salomonem vſqꝫ in calendis Septembris. In dominica prima menſis Septembris ponunt Job, Thobiā, Heſter, Heſdrā, vſqꝫ in calendis Octobris. In dn̄ica prima menſis Octobris ponunt librum Machabeoꝝ vſqꝫ in Calendis Nouembris. In dn̄ica prima menſis Nouēbris ponūt Ezechielē et Danielē ⁊ minores prophetas vſqꝫ in calendis Decembris. In prima dn̄ica menſis Decēbris ponūt Eſaiam prophetā vſqꝫ in natiuitatem dn̄i. In natali dn̄i legunt primum de Eſaia tres lectiones. Prima lectio. Primo tempore alleuiata eſt terra zabulon ⁊c̄. Secunda. Conſolamini cōſolamini. Tertia. Conſurge hieruſalem. Deinde leguntur ſermones vel homilie ad ipſum diē pertinentes. In natali ſancti Stephani homilia de ipſa die. In natali ſancti Joannis ſimiliter. In natali Innocentiū ſimiliter. In natali ſancti Syluestri ſimilr. In octaua natalis dn̄i homilia de ipſa die. In dn̄ica prima poſt natiuitatem dn̄i ponūt epiſtolas Pauli vſqꝫ in ſeptuageſimam. In epiphania lectiones tres de Eſaia. Prima lectio incipit: Omnes ſitientes. Secunda. Surge illuminare hieruſalem. Tertia. Gaudens in dn̄o gaudebo. Deinde leguntur ſermones vel Homilie ad ipſum diem pertinētes.

¶ Canones. ¶ Caſus. Querebatur ab Iſidoro an canones qui dicuntur apoſtolorum, ſunt approbandi: et reſpondet, quoniam ab hereticis ſub nomine apoſtolorum ſunt compoſiti, nec roma. eccle. nec ſancti patres eos approbauerunt: q̄uis in eis multa vtilia inueniantur: tamen apocryphi reputantur.

¶ Diſtinctio. xvj.

A Poſtolorum[a] canones qui p Clemente pō tifi. Roma. (ſicut quidam aſſerunt) dicuntur eſſe tranſlati, ſunt q̄nq̄aginta. Hos nō recipiendos, ſed inter apocrypha deputatos. Iſidor⁹ ſcribit dicens.

¶ Apoſtolorū canones, apoſtolica reijciunt̄ authoritate.

C Anones[b] qui dicuntur apl'oꝝ: ſeu quia eoſdez nec ſedes apl'ica recipit, nec ſancti patres illis aſſenſuz prebuerunt, pro eo ꝙ ab hereticis ſub nomine apoſtoloꝝ cōpoſiti dinoſcunt̄: quāuis in eis vtilia[c] inueniant̄, tamē ab authorita. ca. atqꝫ ap. eorū geſta conſtat eſſe remota, atqꝫ inter apocrypha[d] deputata. zepherin⁹ autē cōtra ſcribit epis p Siciliam conſtitutis.

¶ Apoſtolorū canones ſunt recipiendi.

S Exagita ſentētias apoſtoli preſcripſerūt cum alijs q̄plurimis epis: quas ſeruandas eſſe cenſuerunt.

I tē Leo papa. ix. contra epiſtolam Niceti abbatis.

¶ Excepti quinquaginta capitulis canones apl'oꝝ inter apocrypha deputantur.

C Lemētis[e] librū. i. petri apoſtoli itinerariū[f], et apoſtoloꝝ canones numerant patres inter apocrypha: exceptis[g] capitulis. l. que decreuerūt orthodoxe[h] fidei tractatores adiungenda.

I tem. vj. ſynodus ca. ij.

b ¶ Canones. ſic conſtrue: q̄uis in eis canonibus qui canones dicuntur apoſtolorum.

c ¶ Utilia. Arg. ꝙ vtile vitiatur p inutile: vt not. ſ. di. ix. ſi ad ſcripturas.

d ¶ Atqꝫ inter apocrypha. id eſt ſine certo authore, vt ſapientia ſalomonis: liber Jeſu filij ſirach, qui dicitur eccleſiaſticus: ⁊ liber iudicum, et thobie: et liber machabeorū: hi apocryphi dicuntur, ⁊ tamen leguntur: ſed forte non generaliter.

e C Lemētis. id eſt qui ſub nomine clemētis compoſitus eſt ab hereticis.

f ¶ Itinerariū. Qui act⁹ petri continet quos per orbē itinerando peregit.

g ¶ Except. Impropria videt̄ hec exceptio: quia aut excipitur a verꝭ canonibus, aut a falſis. Non de falſis quia nullus ex illis obſeruatur. Item non de veris: quia nullus eorum eſt apocryphus. Uel dic ꝙ hoc nomen canones ſumitur large tam pro veris q̄ꝫ pro falſis canonibus: vt ponitur. ſ. xxxij. diſtin. §. verum.

h ¶ Orthodoxe. id eſt recte. orthos rectum, doxa gloria. Inde dr̄ fides orthodoxa. i. catholica recta. ſ. in qua recte gloriamur. Jo. de ſan.